

Závěr

Cílem mé diplomové práce bylo poukázat na shody, podobnosti a rozdíly v právní úpravě veřejné obchodní společnosti v německém a českém právním řádu. Principy a smysl veřejné obchodní společnosti jsou si v mnohém podobné, v obou právních řádech jde o obchodní společnost, která je založena na těsné vazbě mezi společnostmi a jejími společníky, kdy pro společnost a její existenci je důležitá konkrétní osoba společníka. V obou právních řádech ručí společníci osobně, solidárně, neomezeně svým majetkem.

Dále bych chtěla shrnout zejména rozdíly plynoucí z diplomové práce. Rozdíly začaly vznikat už v průběhu historického vývoje a byly zapříčiněny zejména tím, že se právní řády vyvíjely na území rozdílných států. I když šlo o státy německého vlivu, nemůžeme říct, že názory na veřejnou obchodní společnost byly stejné. Německý obchodní zákoník byl schválen a vstoupil v účinnost ještě v 19. století, zatímco úprava veřejné obchodní společnosti na českém území musela projít ještě mnohými změnami, dokud se její úprava v roce 1991 neustálila na dnešní platné.

Důležitým rozdílem mezi německou a českou úpravou pokládám subsidiární použití úpravy společnosti občanského práva v německém občanském zákoníku i pro veřejnou obchodní společnost, zatímco se český zákonodárce rozhodl úplně ignorovat úpravu smlouvy o sdružení pro podpůrné použití i pro veřejnou obchodní společnost. Německé právo přiznává tomuto sloučení osob postavení společnosti, české právo považuje jeho český ekvivalent jen za smlouvu. Zajímavé je zkoumat, že i když tyto dvě „společnosti“ mají toho hodně společného, české právo dodržuje hranice smlouvy a nepřiznává tomuto sloučení osob žádná další práva, jak to dělá německé právo pro společnost občanského práva. Společnost občanského práva hraje důležitou roli pro existenci veřejné obchodní společnosti, mnohé její paragrafy jsou zároveň i paragrafy OHG, kdežto smlouva o sdružení vůbec neovlivňuje vznik nebo existenci české veřejné obchodní společnosti.

Nejdůležitější rozdíl mezi německou a českou veřejnou obchodní společností jsem spatřovala právě v pojmání její právní subjektivity. V tomto případě jde o úplně rozdílné nazírání německého a českého zákonodárce. Zatímco německý zákonodárce se rozhodl odepřít OHG postavení právnické osoby, český zákonodárce se naopak rozhodl ji tuto pozici přiznat a oddělit ji úplně od osob jejích společníků. Německý zákonodárce si ale musel uvědomit, že entita bez úplné právní subjektivity by neplnila efektivně svůj úkol, proto tedy přiznal OHG částečnou právní subjektivitu, přičemž ji ale nadále odmítal přiznat postavení

právnícké osoby. České právo si je zase na druhé straně vědomé toho, že není možné úplně odloučit společnost a její společníky, protože by pak v takovém případě význam veřejné obchodní společnosti také zanikl. Český zákonodárce si také uvědomuje, že jde o osobní společnost a tuto její vlastnost je nutné respektovat a dodržovat principy osobních společností. Jinak je veřejná obchodní společnost definována v zákoně podobně, jejím smyslem je osobní neomezené ručení společníků svým majetkem v obou právních řádech. Podmínky na to, aby se někdo stal společníkem, však nejsou stejné. V českém právu je nutné, aby dotyčná osoba splňovala zákonem dané podmínky, v Německu je tato možnost obširnější a společníkem se může stát např. i nezletilá osoba.

Dalším bodem porovnání bylo založení a vznik veřejné obchodní společnosti ve srovnávaných zemích. Také zde můžeme spatřovat relativně velkou odlišnost, která spočívá v tom, že české právo striktně rozlišuje mezi založením a vznikem společnosti, kdežto německé právo takovéto rozlišení nemá. Německé právo akcentuje rozdíl mezi momentem vzniku společnosti pro její společníky a moment vzniku společnosti, resp. také účinnost společnosti pro třetí osoby. Můžeme sledovat tři časové okamžiky vzniku německé OHG, které závisí od pohledu a postavení dotyčného subjektu. Společnost vzniká v jiný moment pro společníky než pro třetí osoby. České právo váže vznik společnosti striktně na zápis do obchodního rejstříku, kdy společnost začne existovat jako právnícká osoba. Když vycházíme z rozdílností výše uvedených, musíme si všimnout, že se tyto odlišnosti odrážejí i v úpravě jednání jménem společnosti před jejím vznikem nebo v úpravě neplatnosti společnosti. Zápis do obchodního rejstříku jakož i firma společnosti jsou si naopak v mnohém podobné. V obou právních řádech se musí dodržovat principy firemního práva a i obchodní rejstřík a zápis do něj představuje povinnost v obou právních řádech.

Dalším bodem porovnání byly práva a povinnosti společníků. Tady můžeme shledat mnoho podobností, ale i odlišností spočívající zejména ve vkladové povinnosti. Český právní řád takovou povinnost pro veřejnou obchodní společnost nezná, společníci si ale mohou dobrovolně sjednat vkladovou povinnost. Německé právo naopak stanoví vkladovou povinnost pro OHG. Zajímavé je i to, že zatímco české právo přísně zakazuje vklad ve formě služeb nebo pracovních úkonů, německé právo umožňuje širokou škálu různých vkladů, včetně služeb nebo pracovních úkonů. Mezi práva a povinnosti společníků v obou právních řádech patří i podíl na zisku a ztrátě, dále vypořádací podíl a podíl na likvidačním zůstatku. Zákaz konkurenčního jednání je upraven velmi podobně, sleduje se jím stejný cíl v obou právních řádech. Právo a povinnost účastnit se na řízení společnosti znají také oba právní řády. Ručení společníků je v obou právních řádech základní povinností společníků.

Další rozdíly se vyskytují u dědění podílu, i když i tady je možné najít shody. Nejvýznamnějším rozdílem je to, že české právo hledí na dědice jako na „jednoho společníka“, kdežto německé právo na ně hledí jako na samostatné společníky.

Konečně se diplomová práce vypořádává s obchodním vedením a jednáním jménem společnosti, popř. statutárním orgánem. Německé právo na rozdíl od českého přísně odlišuje tyto dva pojmy jak v zákoně, tak i v praxi, přičemž důraz klade na obchodní vedení. České právo také rozlišuje mezi těmito pojmy, ale nevěnuje obchodnímu vedení tolik pozornosti jako statutárnímu orgánu. V praxi pojímá tyto dvě oblasti řízení společnosti spojené do jednoho celku. Zde tedy také vidíme rozdíl mezi německým pojmáním veřejné obchodní společnosti jako vnitřní společnosti a českým pojmáním veřejné obchodní společnosti jako vnější společnosti. Zatímco německé právo se zaměřuje na vztahy uvnitř, české právo spíše akcentuje vztahy navenek. Další rozdíl spočívá i v odměňování obchodních vedoucích, popř. statutárního orgánu.

Úplně na závěr je možné konstatovat, že i když nacházíme mnoho rozdílů mezi českou a německou právní úpravou veřejné obchodní společnosti, její smysl a principy jsou v obou právních řádech stejné a vzhledem k zaručení právní jistoty by také i měly zůstat. Pokusila jsem se načrtnout některé rozdíly, jakož i poukázat na shody a podobnosti veřejné obchodní společnosti v německém a českém právním řádu. Některé oblasti, jako jsou zrušení a zánik společnosti, její likvidace, nebo vstup a výstup společníka, tedy vznik a zánik účasti společníka na společnosti, jakož i podrobnosti institutu ručení jsem už nemohla z rozsahových důvodů této diplomové práce do ní zahrnout. Je nutné však zkonstatovat, že výše uvedené rozdíly nebo shody nejsou taxativní a existují i další, které by však mohly být předmětem další kvalifikační práce.